

to jest výklad, který by se jí ovšem dobře hodil, který však opominula blíže odůvodniti, a není proto třeba, dále se jím zabývat. Stačí jen dodat, že žalobkyně měla uplatniti nárok ze záruční listiny nejpozději dne 1. července 1934, měla-li její platnost podle ujednání stran zaniknouti tímto dnem. Takový nárok žalobkyně neuplatnila, platnost záruční listiny pominula a listina ta nemůže již býti základem, o který by se žalobkyně mohla právem opírat; neboť žalovaná již neručí.

Mylný jest též názor odvolání, že se podle čl. 329 obch. zák. posunul konec lhůty na 2. červenec 1934, ježto 1. července 1934 byla neděle. Nejde o žádné plnění, pro které by byla určena žalobkyni lhůta a nedá se proto použití ani uvedeného předpisu ani čl. 330 obch. zák.

Z jaké příčiny se stalo, že záruka nebyla proti žalované uplatněna včas, jest vedlejší a rozhoduje toliko, že nebyla uplatněna. Tím podle §§ 1363, 1449 o. z. o. zanikly právo i závazek z rukojemského poměru a žaloba byla právem zamítnuta.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1935, Co VII 299/35.)

5. Přípustnost pořadu práva pro žalobu člena společenstva, aby usnesení valné hromady, jímž byl vyloučen ze společenstva, bylo prohlášeno za neplatné a neúčinné (§ 1 j. n.).

Z odůvodnění rekursního soudu:

Stížnost jest opodstatněna. Žalobce jako člen společenstva se domáhá toho, aby bylo usnesení valné hromady o jeho vyloučení prohlášeno za neplatné a neúčinné. Procesní soud se domnívá, že pořad práva není přípustný, pokud není vyčerpán postup administrativní. Neuvádí však vůbec, o jaký postup administrativní by tu mělo jíti, a neuvedla to ani žalovaná strana, jejíž námitku soud zřejmě přibírá za svůj důvod. Avšak neprávem.

Společenstva jsou útvarem soukromoprávním, jehož vnitřní poměry jsou upraveny společenstevní smlouvou (§ 3 zák. ze dne 9. IV. 1873, č. 70 ř. z.), jež mimo jiné náležitosti musí obsahovati ustanovení a podmínky vstupu, vystoupení nebo vyloučení člena (§ 5 ad 4 cit. zák.). I valná hromada se musí řídit stanovami, tedy společenstevní smlouvou. Porušila-li by ji svým usnesením, nemůže býti bráněno tomu, kdo se tím cítí dotčen, aby se domáhal ochrany soudu (§ 19 o. z. o. a § 1 j. n.).

Poněvadž žalobce tvrdí, že usnesení valné hromady, potvrzující usnesení výboru o jeho vyloučení, je formálně i věcně nesprávné a neplatné, jest oprávněn domáhati se žalobou zjištění neplatnosti svého vyloučení. Je tedy nutno, aby se procesní soud meritorně zabýval žalobním tvrzením i námitkami strany žalované proti němu a aby také rozhodl o žalobním nároku (rozh. n. s. civ. č. 3631, 5709, 9195, 12.501). Odmítl-li tedy procesní soud za-

bývati se žalobou pro nepřípustnost pořadu práva, stalo se tak neprávem a proto bylo napadené usnesení změnit.

(Rozh. ze dne 24. února 1936, R II 5/36.)

6. Přípustnost pořadu práva pro žalobu, již se domáhá žalobkyně proti státu vrácení poplatku nikoliv jako poplatnice, nýbrž jako třetí osoba.

Z důvodů rekursního soudu:

Rekursní soud souhlasí s názorem stěžovatelů, že jde o nárok soukromoprávní, neboť žalující strana se nedomáhá vrácení zaplaceného poplatku jako poplatník, jemuž byl poplatek předepsán platebním příkazem úřadu pro vyměřování poplatků v Praze, nýbrž naopak jako osobě třetí od poplatníka odlišné, jež nebyla vůbec legitimována vystupovati v poplatkovém řízení jako strana a nebyla tudíž při placení poplatku ve veřejnoprávním poměru vůči žalovanému státu.

Jde-li však o nárok soukromoprávní, náleží o něm rozhodovati řádnému soudu (§ 1 j. n.).

(Rozh. ze dne 3. února 1936, R II 48/36.)

Dr. Stanislav Vaněček.

Zaměstnavatel dopouští se přestupku útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921 Sb. z. a n., vynucuje-li na dělnictvu změnu politického jeho smýšlení pohrůzkou, že dělnictvo určitého politického názoru nebude v továrně trpěno, a požaduje-li pod pohrůzkou propuštění na dělníku prozrazení politického přesvědčení jeho soudruhů.

I. Ježto politická schůze, na niž referováno bylo poslancem, byla rušena dělníky určitého politického smýšlení, vydali obžalovaní k svému dělnictvu v továrnách zaměstnanému vyhlášky, obsahující pohrůžku propuštěním z práce. Nalézací soud nevyhověl obžalobě, znějící na zločin podle § 98 b tr. z. Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství z důvodu č. 9 lit. a § 281 tr. ř. potud, že obžalované uznal vinnými přestupkem útisku podle § 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a n.

Z důvodů nejvyššího soudu:

Nalézací soud nespatřuje v obsahu vyhlášky pohrůžku propuštěním dělnictva z práce pro jeho politické smýšlení, nýbrž jen pouhou důtku těm dělníkům, kteří se minulého dne chovali při schůzi neslušně. Část vyhlášky zabývající se politickým názorem dělníků zjišťuje prý pouze různé světové názory dělníků a podnikatelů, jakož i důsledky z toho vyplývající, a pokud vyhláška mluví o socialistech, má prý na mysli jen ony, kteří si neslušně počínali na schůzi. Rozsudek přiznává též obžalovaným, kteří prý právem mohli se cítiti uraženými chováním se svého dělnictva, subjektivní jejich přesvědčení o oprávněnosti vydání vyhlášky toho druhu.